Torsdag den 6. oktober 2022

P9_TA(2022)0350

Undertrykkelsen af mediefriheden i Myanmar, navnlig sagerne om Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint og Nyein Nyein Aye

Europa-Parlamentets beslutning af 6. oktober 2022 om undertrykkelsen af mediefriheden i Myanmar, navnlig sagerne om Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint og Nyein Nyein Aye (2022/2857(RSP))

(2023/C 132/09)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Myanmar/Burma,

— der henviser til Rådets afgørelse (FUSP) 2022/243 af 21. februar 2022 om ændring af afgørelse 2013/184/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Myanmar/Burma om indførelse af en fjerde runde af sanktioner på baggrund af den fortsatte alvorlige situation og intensivering af krænkelserne af menneskerettighederne i Myanmar/Burma ([1]),

— der henviser til artikel 10 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, som fastslår retten til ytrings- og informationsfrihed,

— der henviser til den mundtlige opdatering af 26. september 2022 fra FN's fungerende højkommissær for menneskerettigheder om menneskerettighedssituationen i Myanmar til FN's Menneskerettighedsråd,

— der henviser til erklæringen af 29. september 2022 fra EU-Udenrigstjenestens talsmand om den seneste domfældelse af statsrådgiveren Daw Aung San Suu Kyi,

— der henviser til paragraf 505 (a) i Myanmars straffelov,

— der henviser til Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationers fempunktskonsensus af 24. april 2021,

— der henviser til artikel 19 i verdenserklæringen om menneskerettigheder fra 1948,

— der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder af 1966, der omhandler ytrings- og meningsfrihed,

— der henviser til forretningsordenens artikel 144, stk. 5, og artikel 132, stk. 4,

A. der henviser til, at Myanmars militærjunta, kendt som Tatmadaw, ulovligt tog magten den 1. februar 2021 og fjernede de legitime myndigheder med magt;

B. der henviser til, at militærjuntaens øverstbefalende, Min Aung Hlaing, i august 2021 meddelte, at han ville udnævne sig selv til premierminister, og at undtagelsestilstanden ville blive forlænget indtil august 2023;

C. der henviser til, at den legitime præsident Win Myint og statsrådgiver Aung San Suu Kyi siden militærkuppet er blevet tilbageholdt på grundlag af en række grundløse og politisk motiverede anklager og allerede er blevet idømt flere år i fængsel og arbejdslejre; der henviser til, at statsrådgiveren Aung San Suu Kyi, hvis hun bliver dømt for alle 11 anklager mod hende, risikerer fængsel i op til 102 år;

D. der henviser til, at mere end 15 500 mennesker siden kuppet den 1. februar 2021 er blevet arresteret og mere end 2 300 dræbt af juntaen, herunder mindst 188 børn;

E. der henviser til, at militærregimet siden militærkuppet er forsat med at undergrave mediefriheden og krænke menneskerettighederne for journalister i landet; der henviser til, at Myanmar ligger nr. 176 ud af 180 lande i Journalister uden Grænsers pressefrihedsindeks for 2022; der henviser til, at Myanmars militære myndigheder begrænser adgangen til sociale medier, internettet og andre uafhængige informationskilder;

([1]) EUT L 40 af 21.2.2022, s. 28.

F. der henviser til, at Tatmadaw den 14. februar 2021 indførte ændringer af straffeloven og strafferetsplejeloven, som er blevet de primære retlige bestemmelser, der anvendes til at retsforfølge journalister, studenterledere, embedsmænd og andre, der modsætter sig militærregimet; der henviser til, at den nyligt indførte paragraf 505 (a) i straffeloven, som forbyder at skabe frygt, sprede falske nyheder og tilskynde til forbrydelser mod en regeringsansat, hvilket altsammen straffes med op til tre års fængsel, anvendes af militæret til at rejse strafferetlige anklager mod bl.a. journalister; der henviser til, at militærdomstolene i Myanmar gennemfører retssager bag lukkede døre;

G. der henviser til, at juntaen siden kuppet i 2021 har forbudt eller tvunget medieforetagender til at forlade Myanmar for at rapportere om militærets handlinger; der henviser til, at mange af de forbudte medieforetagender spillede en grundlæggende rolle i rapporteringen om situationen i Myanmar; der henviser til, at befolkningen i Myanmar og i udlandet er stærkt afhængige af disse medier;

H. der henviser til, at mindst fire journalister er blevet dræbt, herunder fotograferne Soe Naing og Aye Kyaw, som begge døde i fængslet efter angiveligt at være blevet tortureret, og den lokale redaktør Pu Tuidim, som angiveligt blev henrettet summarisk af militæret efter at være blevet brugt som et menneskeligt skjold; der henviser til, at der har været adskillige rapporter om tortur og overgreb;

I. der henviser til, at en bølge af anholdelser af journalister fulgte efter kuppet i februar 2021; der henviser til, at mindst 140 journalister er blevet arresteret, at 53 mediefolk i øjeblikket tilbageholdes i Myanmars fængsler, og at næsten 25 journalister er blevet dømt siden militærkuppet; der henviser til, at Myanmar har verdens næststørste antal fængslede journalister;

J. der henviser til, at journalisterne Htet Htet Khine og Sithu Aung Myint blev arresteret i august 2021, seks måneder efter kuppet;

K. der henviser til, at freelancejournalisten fra BBC Media Action Htet Htet Khine den 27. september 2022 blev idømt tre års fængsel med hårdt arbejde; der henviser til, at Htet Htet Khine allerede den 15. september 2022 havde fået sin første treårige dom med hårdt arbejde for angiveligt at have overtrådt straffelovens paragraf 505 (a), som kriminaliserer anstiftelse af uro og udbredelse af falske nyheder;

L. der henviser til, at Sithu Aung Myint stadig afventer en retssag på grundlag af anklager om »anstiftelse af uro« og »oprør« gennem artikler, der er kritiske over for Myanmars militær, og muligvis står over for en samlet dom på 23 års fængsel; der henviser til, at Sithu Aung Myints helbred er blevet forværret, og at fængselsmyndighederne nægter ham lægehjælp;

M. der henviser til, at Nyein Nyein Aye, en freelancer, der også er kendt under pseudonymet Mabel, den 14. juli 2022 blev dømt af en militærdomstol i Yangons Insein-fængsel; der henviser til, at Nyein Nyein Aye i henhold til straffelovens paragraf 505 (a) blev idømt tre års fængsel for »at skabe frygt, sprede falske nyheder og tilskynde til forbrydelser mod en regeringsansat«; der henviser til, at Nyein Nyein Aye er den 24. journalist, der har modtaget en fængselsstraf siden kuppet i 2021;

N. der henviser til, at freelancer Maung Maung Myo den 1. august 2022 blev idømt seks års fængsel på grund af en terroranklage for angiveligt at besidde billeder og interviews med medlemmer af »People's Defence Force«, som er en række oprørsgrupper, der kæmper mod Myanmars militærregering;

O. der henviser til, at en domstol den 7. juli 2022 idømte Aung San Lin, journalist for the Democratic Voice of Burma, seks års fængsel med hårdt arbejde for anstiftelse af uro og udbredelse af »falske nyheder« efter at have offentliggjort en rapport med påstand om, at de militære styrker havde sat ild til tre tilhængeres hjem i Wetlet Township af the National League for Democracy, som var blevet væltet af kuppet;

P. der henviser til, at Myanmars militærregime i juli genaktiverede dødsstraffen for at henrette tidligere medlem af parlamentet Phyo Zeya Thaw, fremtrædende aktivist Kyaw Min Yu, almindeligt kendt som »Ko Jimmy«, samt Aung Thura Zaw og Hla Myo Aung; der henviser til, at næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik på det kraftigste har fordømt »disse politisk motiverede henrettelser, som udgør endnu et skridt i retning af en fuldstændig afskaffelse af retsstatsprincippet og en yderligere åbenlys krænkelse af menneskerettighederne i Myanmar«;

Q. der henviser til, at forholdene under frihedsberøvelse, hvor der er dokumenteret overfald og kønsbaseret vold, giver anledning til alvorlig bekymring for de tilbageholdte personers sikkerhed og velfærd;

R. der henviser til, at militæret fører en voldelig krig mod etniske mindretal og dræber et stort antal civile og tvinger millioner af mennesker til at flygte for at søge tilflugt; der henviser til, at militærhelikoptere for nylig affyrede skud mod en grundskole i Sagaingregionen og dræbte mindst seks voksne og syv børn; der henviser til, at forholdene ifølge en nylig erklæring fra den FN-udnævnte uafhængige menneskerettighedsekspert Tom Andrews er gået fra dårlige til værre til forfærdelige for et uoplyst antal uskyldige mennesker i Myanmar;

S. der henviser til, at juntaen i Myanmar nægter at foretage en seriøs undersøgelse af menneskerettighedskrænkelserne mod rohingyaerne og stille gerningsmændene til ansvar; der henviser til, at de mest fremtrædende militærfolk, som førte tilsyn med angrebene mod rohingyaerne, fortsat bestrider deres stillinger; der henviser til, at myndighederne nægter at samarbejde med FN-mekanismerne; der henviser til, at straffrihed er dybt rodfæstet i Myanmars politiske og retlige system;

T. der henviser til, at Rusland og Kina har gjort mange politiske, militære og økonomiske bestræbelser på at legitimere juntaen; der henviser til, at Rusland og Myanmars militære junta for nylig har undertegnet en køreplan for samarbejde om fredelig anvendelse af kerneenergi for 2022-2023; der henviser til, at såvel Moskva som Beijing, i deres egenskab af de største våbenleverandører til landet, har forbindelser til Myanmars væbnede styrker; der henviser til, at begge lande gentagne gange har blokeret for forsøg på at nå til enighed om FN's Sikkerhedsråds erklæringer om situationen i Myanmar;

U. der henviser til, at militærjuntaen den 24. april 2021 med lederne af Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationer (ASEAN) nåede til enighed om en fempunktskonsensus, hvor det første skridt var et øjeblikkeligt stop for volden i landet;

1. fordømmer på det kraftigste militærjuntaens voldelige og illegitime styre i Myanmar og dens forsøg på at underminere befolkningens stærke tilknytning til demokrati, eftersom styret er baseret på et ulovligt kup mod den civile regering og har ført til en særlig alarmerende humanitær situation og menneskerettighedskrise i landet, præget af udbredt straffrihed; fordømmer på det kraftigste alle former for forfølgelse af uafhængige journalister;

2. opfordrer til et øjeblikkelig ophør af den ulovlige undtagelsestilstand i landet, genoprettelse af det civile styre, tilbagevenden til demokrati og en hurtig åbning af parlamentet med deltagelse af dets valgte repræsentanter; støtter den nationale samlingsregerings bestræbelser på at bevæge sig i retning af en fredelig og demokratisk fremtid;

3. opfordrer militærjuntaen til betingelsesløst at løslade præsident Win Myint, statsrådgiver Aung San Suu Kyi og alle andre, der er blevet arresteret på grundlag af grundløse beskyldninger, til at overdrage magten til de legitime myndigheder, til at respektere retsstatsprincippet og mediefriheden og til straks at sætte en stopper for de militære angreb, luftangrebene og volden mod Myanmars befolkning;

4. opfordrer indtrængende militærjuntaen til at droppe alle politisk motiverede anklager mod medlemmer af pressen og mediefolk og betingelsesløst løslade alle journalister, der tilbageholdes uretmæssigt, herunder Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint, Nyein Nyein Aye, Maung Maung Myo, Thurin Kyaw, Hanthar Nyein, Than Htike Aung, Ye Yint Tun, Tu Tu Tha, Soe Yarzar Tun og Aung San Lin; opfordrer juntaen til at yde den nødvendige lægebehandling til Sithu Aung Myint, hvis sundhedstilstand giver anledning til stor bekymring;

5. fordømmer undertrykkelsen af arbejdstagere og nægtelsen af retten til at strejke; fordømmer alle virksomheder og mærker, der direkte eller indirekte ydede eller er i færd med at yde støtte til militæret og politiet, der undertrykker og udsteder arrestordrer mod fagforeningsledere;

6. opfordrer indtrængende militærjuntaen til øjeblikkeligt at sætte en stopper for sine overgreb, herunder vilkårlige anholdelser og tilbageholdelser, tortur, seksuel vold og anden mishandling samt uretfærdige retssager mod journalister og mediefolk; understreger, at advokater, menneskerettighedsforkæmpere og familiemedlemmer bør gives effektiv adgang til at besøge tilbageholdte personer; understreger, at ethvert dødsfald i varetægtsfængslet øjeblikkeligt skal rapporteres til personens familie, passende dokumentation skal forevises, liget skal returneres, og de ansvarlige for forseelser holdes ansvarlige; opfordrer til, at der foretages uafhængige internationale undersøgelser af alle påstande om tortur og mishandling og til, at de ansvarlige drages til ansvar; understreger, at såkaldte oplysninger, der er opnået gennem tortur og mishandling, under ingen omstændigheder bør bruges som bevismateriale i retssager;

7. insisterer på, at mediefrihed er afgørende for, at frie og demokratiske samfund kan fungere effektivt, og at den er afgørende for beskyttelsen af alle andre menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder; der henviser til, at journalister har brug for et sikkert miljø for at kunne udføre deres uafhængige arbejde;

8. opfordrer den nationale samlingsregering til klart at give udtryk for sin holdning til rohingyaernes status, navnlig deres ret til statsborgerskab og lige anerkendelse som en etnisk gruppe i Myanmar samt deres ret til at vende tilbage til landet;

9. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til fortsat at støtte menneskerettighedsforkæmperes arbejde i Myanmar; opfordrer EU-delegationen i Myanmar og medlemsstaternes ambassader til nøje at overvåge sagerne om journalister, der i øjeblikket tilbageholdes og fængsles, samt politiske ledere og andre; opfordrer repræsentanterne for EU-delegationen og medlemsstaterne i Myanmar til at deltage i retssagerne mod journalister, mediefolk, bloggere og menneskerettigheds-

forkæmpere i landet, når der gives adgang hertil; anmoder de diplomatiske missioner og internationale donorer om at yde støtte til og mulig beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere og mediefolk, der risikerer forfølgelse, herunder ved at stille sikre tilflugtssteder til rådighed på ambassader og ved at udstede nødvisa til dem, der har behov for beskyttelse;

10. opfordrer Kommissionen til at påvise, at »alt undtagen våben«-ordningen ikke på nogen måde gavner juntaen, og, hvis den skulle gøre det, trække sig midlertidig tilbage fra denne mekanisme;

11. anmoder EU og dets medlemsstater om at øge den internationale og finansielle bistand til og støtte udviklingsprojekter til gavn for Myanmar/Burma og sikre, at dette ikke gavner militæret og ikke bidrager til flere krænkelser af menneskerettighederne; opfordrer til, at der ydes grænseoverskridende humanitær bistand og direkte støtte til lokale civilsamfundsorganisationer, navnlig etniske organisationer;

12. glæder sig over de sanktioner, som Rådet har pålagt medlemmer af Tatmadaw og deres virksomheder; opfordrer NF/HR, medlemsstaterne og Kommissionen til at pålægge de ansvarlige for de alvorligste krænkelser af menneskerettighederne i landet yderligere målrettede sanktioner; opfordrer Rådet til at tilføje våbenhandlerne Naing Htut Aung, Aung Hlaing Oo og Sit Taing Aung til sanktionslisten på grund af deres rolle med hensyn til at levere våben og udstyr til militærregimet; opfordrer Kommissionen til at overveje alle nødvendige sanktioner mod Myanmars regime; opfordrer til, at der tages de nødvendige skridt til at sikre, at disse sanktioner ikke negativt påvirker arbejdstagerne og befolkningen som helhed;

13. er bekymret over undtagelser fra sanktionerne, som giver aktører mulighed for at gennemføre finansielle transaktioner med Myanma Oil and Gas Enterprise; slår til lyd for bedre international koordinering af sanktioner, herunder koordinering med regionale partnere;

14. opfordrer indtrængende Rådet til at medtage Statsforvaltningsrådet som en enhed i tillæg til dets individuelle medlemmer på listen over fysiske og juridiske personer, enheder og organer, der er omfattet af restriktive foranstaltninger, for at sikre, at alle enheder, der kontrolleres af Statsforvaltningsrådet er omfattet af denne betegnelse, og at finansielle strømme fra Den Europæiske Union til deres fordel forbydes;

15. understreger, at lokale og multinationale virksomheder, der opererer i Myanmar/Burma, skal respektere menneskerettighederne og ophøre med at give gerningsmændene mulighed for at udføre deres overgreb; opfordrer i den henseende indtrængende EU-baserede virksomheder til at sikre, at de ikke har nogen tilknytning til Myanmars/Burmas sikkerhedsstyrker, deres individuelle medlemmer eller enheder, der ejes eller kontrolleres af dem, og at de hverken direkte eller indirekte bidrager til militærets undertrykkelse af demokrati og menneskerettigheder; opfordrer EU-baserede virksomheder, herunder moder- og datterselskaber, til hurtigst muligt at suspendere alle forbindelser med virksomheder, der har tilknytning til militæret; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at vurdere og vedtage passende foranstaltninger til at identificere, forhindre, stoppe, modvirke og afhjælpe potentielle eller faktiske menneskerettighedskrænkelser, som virksomheder, der opererer i Den Europæiske Union, forårsager, bidrager til eller er direkte forbundet med i Myanmar i lyset af den nuværende situation; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til i det foreslåede direktiv om virksomheders bæredygtighedsrapportering at indføre skærpede og specifikke due diligence-forpligtelser for virksomheder, der opererer i højrisikoområder, herunder områder, der er berørt af konflikter, og områder, der er miljømæssigt følsomme;

16. opfordrer medlemsstaterne og de associerede lande til at opretholde embargoen mod direkte og indirekte levering, salg og overførsel, herunder transit, forsendelse og mæglervirksomhed, af alle våben, ammunition og andet militær-, sikkerheds- og overvågningsudstyr og -systemer samt levering af uddannelse, vedligeholdelse og anden militær og sikkerhedsmæssig bistand; fremhæver behovet for, at Den Internationale Straffedomstol foretager en yderligere undersøgelse af situationen;

17. opfordrer indtrængende EU og dets medlemsstater til at øge presset på FN's Sikkerhedsråd for at forhandle om et stærkt udkast til resolution om indførelse af en omfattende global våbenembargo mod Myanmar;

18. tilskynder FN's særlige rapportør om menneskerettigheder i Myanmar til fortsat at beskæftige sig med forfølgelsen af journalister og til at træffe foranstaltninger, der kan sætte en stopper for denne alarmerende tendens; opfordrer FN til at medtage krænkelser af mediefriheden i anvendelsesområdet for sin uafhængige undersøgelsesmekanisme for Myanmar og til at fremme ethvert muligt initiativ til at sanktionere militærregimet og drage de ansvarlige for de forfærdelige krænkelser af menneskerettighederne, der i øjeblikket finder sted i landet, til ansvar;

19. opfordrer EU og medlemsstaterne til at undersøge alle muligheder for retfærdighed og ansvarlighed for de alvorlige internationale forbrydelser, der er begået af sikkerhedsstyrkerne, herunder forbrydelser mod menneskeheden, der blev begået i kølvandet på kuppet, samt forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og folkedrab begået i Rakhine og andre etniske regioner i årtier, ved at støtte en henvisning af situationen fra Sikkerhedsrådets side til Den Internationale Straffedomstol;

20. beklager dybt henrettelsen af oppositionsmedlemmer og gentager sin stærke fordømmelse af dødsstraf;

21. opfordrer på det kraftigste militærjuntaen til at ophæve enhver lovgivning, der kan bringe mediefriheden i fare, og til såvel online som offline at sætte en stopper for dens hindring af retten til ytringsfrihed, som omfatter friheden til at søge, modtage og videregive oplysninger;

22. bemærker, at fempunktskonsensussen ikke har ført til resultater, og opfordrer ASEAN til at anerkende, at Min Aung Hlaings junta ikke er en pålidelig partner; opfordrer indtrængende ASEAN og dens medlemmer til med den nationale samlingsregering at forhandle en ny aftale om krisen i Myanmar på plads og til at forsyne denne nye aftale med håndhævelsesmekanismer med henblik på at opnå en bæredygtig og demokratisk løsning på krisen i fremtiden;

23. fordømmer Rusland og Kina for at have givet deres politiske, økonomiske og militære støtte til Myanmars junta;

24. pålægger sin formand at sende denne beslutning til den fungerende præsident Duwa Lashi La og Myanmars nationale samlingsregering, det udvalg, der repræsenterer Pyidaungsu Hluttaw, statsrådgiveren i Myanmar, Tatmadaw, næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Kommissionen, Rådet, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, medlemsstaterne i Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationer, generalsekretæren for Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationer, Den Mellemstatslige Kommission for Menneskerettigheder i Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationers og FN's generalsekretær.